

ب. تاریخ لازم‌الاجراء شدن این میثاق طبق ماده ۴۹ و تاریخ لازم‌الاجراء شدن اصلاحات طبق ماده ۵۱.

ماده ۵۳:

۱. این میثاق که متن‌های چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیائی آن دارای اعتبار مساوی است در بایگانی سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد.

۲. دبیرکل سازمان ملل متحد رونوشت مصدق این میثاق را برای کلیه دولت‌های مذکور در ماده ۴۸ ارسال خواهد داشت.

بخش چهارم

مقاوله نامه بین المللی راجع به

تأمین یک حمایت مؤثری بر علیه معامله

جنایتکارانه، موسوم به «خرید و فروش سفید پوستان»

امضاء شده در پاریس مورخ ۱۸ مه ۱۹۰۲

ماده اول:

هر یک از دول متعاقد متعهد می شود مقاماتی را برای تمرکز دادن اطلاعات راجعه به اجبر کردن زنان یا دختران در خارجه برای فسق تعیین یا مأمور نماید مقامات مزبوره صلاحیت خواهند داشت مستقیماً با سرویس متشابه دول متعاقد دیگر مکاتبه نمایند.

ماده دوم:

هر یک از دول متعاقد متعهد می شود که اقدامات لازمه را برای مواظبت اشخاصی که زنان و دختران را برای فسق به خارجه می برند بالاخص در کارهای راه آهن و بنادر مسافرت و در عرض مسافرت به عمل آورند برای این مقصود تعلیمات به مأمورین و یا اشخاص دیگر صلاحیت دار داده می شود که در حدود قانونی کلیه اطلاعاتی را که موجب کشف خرید و فروش جنایتکارانه می باشد تحصیل نمایند ورود اشخاصی که مسلماً مرتکب شناخته می شوند و هم دستانشان و یا زنان و دخترانی که مورد این قبیل خرید و فروش واقع شده اند عندالزوم خواه به مقامات محلی مقصد و خواه به مأمورین سیاسی و قونسولی ذی علاقه و خواه به مقامات صالحه دیگر اطلاع داده خواهد شد.

ماده سوم:

دول متعاهد متعهد می شوند که در صورت لزوم و در حدود قانونی اظهارات زنان و دختران تبعه خارجه را که اشتغال به فحشاء می نمایند برای تعیین هویت و سبج احوالشان استماع کرده و معلوم نمایند چه کسانی آنها را وادار به مهاجرت از مملکت خودشان نموده اند.

اطلاعات حاصله به مقامات مملکت اصلی زنان و دختران مزبور برای آنکه عودت آنها به اوطانشان در نظر گرفته شود ارسال می گردد. دول متعاهد متعهد می شوند که در حدود قانونی و تا حدی که ممکن است به طور موقت به قصد عودت دادن به ممالکشان زنان و دخترانی را که فاقد وسایل مالی می باشند به مؤسسات معاونت عمومی و یا خصوصی و یا به افراد طرف اطمینان بسپارند و نیز دول متعاهد متعهد می شوند که در حدود قانونی و تا حدی که ممکن است زنان و دخترانی را که عودت به مملکت اصلی خود را خواستارند یا اینکه از طرف اشخاصی که دارای اختیاراتی نسبت به مشارالیهما می باشند تقاضای عودت آنها می شود به ممالکشان اعزام دارند.

عودت دادن به وطن اصلی بعد از حصول موافقت راجع به هویت و تابعیت همچنین راجع به محل و تاریخ ورود به سرحد صورت می گیرد. هر یک از دول متعاهد متعهد می شود عبور ترانزیتی را در مملکت خود تسهیل خواهند نمود. مکاتبات راجع به عودت دادن به وطن اصلی حتی الامکان از مجرای مستقیم صورت خواهد گرفت.

ماده چهارم:

هرگاه زن یا دختری که باید به وطن خود عودت داده شود شخصاً مخارج مراجعت نداشته و یا شوهر و مادر و قیمی که مخارج مزبور را عهده دار باشند نداشته باشد مخارج عودت تا نزدیکترین سرحد یا بندری که از آن مسافرت به مملکت اصلی صورت می گیرد به عهده مملکتی خواهد بود که زن یا دختر در خاک آن اقامت داشته است و مابقی مخارج به عهده مملکت اصلی خواهد بود.

ماده پنجم:

مقررات مواد ۳ و ۴ فوق خللی به قراردادهای مخصوصی که ممکن است بین دول متعاهد وجود داشته باشد وارد نمی آورد.

ماده ششم:

دول متعاهد در حدود قانونی تعهد می‌کنند که تا حدی که ممکن است مواظب ادارات و آژانس‌هایی که برای زنان و یا دختران در خارجه کار پیدا می‌کنند باشند.

ماده هفتم:

دولی که این مقاوله‌نامه را امضاء نکرده‌اند برای الحاق به آن پذیرفته می‌شوند برای این مقصود دول مزبور قصد خود را از مجرای سیاسی به دولت فرانسه اطلاع خواهند داد و دولت مشارالیه‌ها دول متعاهد دیگر از آن مستحضر خواهد ساخت.

ماده هشتم:

این مقاوله‌نامه ۶ ماه بعد از تاریخ مبادله اسناد مصدق به موقع اجرا گذاشته خواهد شد هرگاه یکی از دول متعاهد آن را فسخ نماید فسخ مزبور فقط نسبت به دولت مزبور بعد از دوازده ماه از تاریخ اعلام فسخ مزبور مؤثر خواهد بود.

ماده نهم:

این مقاوله‌نامه تصدیق شده و اسناد مصدق آن در اسرع اوقات ممکنه در پاریس مبادله خواهد گردید. بناء علیهذا اختیار داران دول، این مقاوله‌نامه را امضاء و به مهر خود ممهور نمودند.

در پاریس به تاریخ ۱۸ مه ۱۹۰۴ در یک نسخه که در آرشیو وزارت امور خارجه فرانسه ضبط خواهد شد و سواد مصدق آن به هر یک از دول متعاهد ابلاغ خواهد گردید.

بخش پنجم

قرارداد بین‌المللی راجع به جلوگیری از خرید و فروش سفید پوستان

که در پاریس در تاریخ ۲ مه ۱۹۱۰ به امضا رسیده است.

ماده اول:

هر کسی برای انجام هوی و هوس دیگری زنی را ولو با رضایت خودش باشد یا دختر صغیری را برای فسق اجیر و جلب و یا از راه عفت منحرف سازد ولو اینکه عملیات مختلفه که مبانی جرم محسوب می‌شود در ممالک مختلفه صورت گرفته باشد باید مجازات شود.

ماده دوم:

هم‌چنین هر کسی برای انجام هوی و هوس دیگری به واسطه فریب و یا به واسطه زور و تهدید و سوء استعمال سلطه و یا هرگونه وسایل جبریه زن و یا دختر کیبری را برای فسق اجیر و جلب و یا از راه عفت منحرف سازد ولو اینکه مبانی جرم در ممالک مختلفه صورت گرفته باشد باید مجازات شود.

ماده ۳:

دول متعاقد که قوانینشان فعلاً برای جلوگیری از جرم‌های مندرجه در دو ماه فوق کافی نمی‌باشد متعهد می‌شوند که خود تدابیر لازمه اتخاذ نموده و یا اتخاذ تدابیر لازمه را برای اینکه آن جرم‌ها نسبت به اهمیت‌شان مجازات شود به مقامات مقننه خود پیشنهاد نمایند.

ماده ۴:

دولت متعاقد به وسیله دولت جمهوری فرانسه قوانینی را که در ممالکشان راجع به مقصد این قرارداد ایجاد شده و یا خواهد شد به یکدیگر تبلیغ خواهند کرد.

ماده ۵:

جرم‌های مندرجه در مواد یک و دو از روز اجرای این قرارداد حتماً در عداد جرم‌هایی که بر طبق قراردادهای موجوده در بین دول متعاقد موجب تبعید می‌شود محسوب خواهد گردید.

در مواردی که به مقررات فوق بدون تغییر قوانین موجوده نمی‌توان ترتیب اثر داد دول متعاقد متعهد می‌شوند تدابیر لازمه را اتخاذ نموده و یا به مقامات مقننه ممالک خود اتخاذ تدابیر لازمه را پیشنهاد نمایند.

ماده ۶:

رجوعات از یک محکمه به محکمه دیگر *Commission rogatoire* راجع به جرم‌های مذکوره در این قرارداد مطابق یکی از طرق ذیل صورت می‌گیرد:

۱. به وسیله تعاطی مستقیم بین مقامات قضایی.
۲. به وسیله مأمورین سیاسی و یا قنصلی مملکت تقاضا کننده مقیم مملکتی که از آن تقاضا به عمل می‌آید مأمور مزبور ابلاغ را مستقیماً به مقامات قضائی صالحه فرستاده و از مقامات مزبوره مستقیماً اسنادی را که دال بر اجرای ابلاغ مزبور است دریافت می‌دارد (در هر دو مورد سواد ابلاغ مذکور همیشه به مقامات عالیه مملکتی هم که از آن تقاضا به عمل می‌آید فرستاده می‌شود).
۳. از مجرای سیاسی.

هر دولت متعاهدی طریق و یا طرقی را که از بین طرق مذکوره فوق برای ابلاغ رجوعات از محکمه‌ای به محکمه دیگر انتخاب نموده است به سایر دول متعاقد اطلاع خواهد داد.

هرگونه مشکلی که راجع به طرز ابلاغ موارد ۱ و ۲ این ماده پیش بیاید از مجرای سیاسی حل و تسویه خواهد شد.

ابلاغات مذکوره فوق در صورتی که قرار مخالفی در بین نباشد باید یا به زبان دولتی

باشد که از آن تقاضا به عمل می آید یا به زبانی که بین دو دولت مربوطه قرار داده می شود یا اینکه ترجمه آن به یکی از این دو زبان ضمیمه شده و به تصدیق مأمور سیاسی یا قنصلی مملکت تقاضا کننده و یا یکی از مترجمین رسمی مملکتی که از آن تقاضا به عمل می آید رسیده باشد.

از بابت ابلاغات مذکوره نمی توان عوارض یا مخارجی به هر عنوانی باشد تقاضا نمود.

ماده ۷:

دول متعاهد تعهد می کنند ورقه محکومیت را چنانکه موضوع راجع به جرمی باشد که در این قرارداد مذکور گردیده و مبادی آن در ممالک مختلفه انجام یافته است به یکدیگر ابلاغ نمایند اسناد مزبور مستقیماً به وسیله مقاماتی که بر طبق ماده یک مقاله نامه منعقد در پاریس مورخ ۱۸ مه ۱۹۰۴ معین شده اند به مقامات مشابه ممالک متعاهد دیگر فرستاده می شود.

ماده ۸:

ممالکی که این قرارداد را امضا نکرده اند می توانند به آن ملحق بشوند برای این مقصود دول مذکوره قصد خود را به وسیله سندی که در آرشیو دولت جمهوری فرانسه ضبط خواهد گردید اعلام خواهند داشت و دولت مشارالیه سواد مصدق آنرا به هر یکی از دول متعاهد از مجرای سیاسی ارسال داشته و در عین حال از تاریخ تصمیم سند دول مذکور را مطلع خواهد ساخت. در سند الحاق مزبور قوانینی که در مملکت ملحق شونده راجع به مقصد این قرارداد ایجاد گردیده است اشعار خواهد گردید.

شش ماه بعد از تاریخ تسلیم سند الحاق قرارداد در مجموع خاک دولت ملحق شونده به موقع اجرا گذاشته شده و دولت مزبور جزو دول متعاهد محسوب خواهد شد.

الحاق به قرارداد حقاً و بدون اعلام مخصوص موجب الحاق کامل به مقاله نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ که در همان تاریخ اجرای این قرارداد در مجموع خاک دولت الحاق شونده و توأمأ به موقع اجرا گذاشته می شود خواهد بود.

معهدا مقررات فوق به مقررات ماده ۷ مقاله نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ فوق الذکر خلی وارد نمی آورد ماده مزبور کما فی السابق شامل موردی است که دولتی ترجیح بدهد که فقط

الحاق خود را به مقاوله نامه مذکوره اعلام بدارد.

ماده ۹:

این قرارداد که به وسیله پروتکل اختتامیه که جزء لایتنجری آن می باشد تکمیل خواهد شد به تصدیق خواهد رسید و اسناد مصدق آن همین که شش دولت متعاقد امکان تسلیم آنرا داشته باشند در پاریس تسلیم خواهد گردید.

از هر تسلیم مصدق صورت مجلسی تدوین گردیده و سواد مصدق آن از مجرای سیاسی به هر یک از دول متعاقد ابلاغ خواهد گردید این قرارداد شش ماه بعد از تسلیم اسناد مصدق به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۱۰:

در موردی که یکی از دول متعاقد قرارداد را فسخ نماید فسخ مزبور فقط نسبت به دولت مشارالیه مؤثر خواهد بود فسخ به وسیله سندی که به آرشیو دولت جمهوری فرانسه تسلیم می شود اعلام خواهد گردید دولت مشارالیه سواد مصدق آنرا به هر یک از دول متعاقد از مجرای سیاسی ابلاغ کرده و از تاریخ تسلیم سند فسخ نیز دول مزبور را مطلع خواهد ساخت.

دوازده ماه بعد از این تاریخ این قرارداد در کلیه خاک دولت فسخ کننده دیگر مجرا نخواهد بود. فسخ قرارداد حقاً و توأمأ موجب فسخ مقاوله نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ نخواهد بود مگر اینکه بالصراحه در سند اعلام فسخ قیدی از آن شده باشد والا دولت متعاقد برای فسخ مقاوله نامه مزبور بایستی بر طبق ماده ۸ آن مقاوله نامه رفتار نماید.

ماده ۱۱:

هرگاه دولت متعاهدی مایل باشد این قرارداد را در یک و یا در چند مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی خود به موقع اجرا بگذارد نیت خود را در این باب به وسیله سندی که به آرشیو دولت فرانسه تسلیم خواهد شد اعلام خواهد نمود.

دولت مزبور سواد مصدق آنرا از مجرای سیاسی به هر یک از دول متعاقد ابلاغ کرده و از تاریخ تسلیم سند نیز دول مزبور را مطلع خواهد ساخت در ورقه اعلامیه مزبور قوانینی که برای مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی راجع به مقصد این قرارداد ایجاد شده است اشعار خواهد گردید.

قوانینی که بعداً در آنجا ایجاد خواهد شد بر طبق ماده ۴ به اطلاع دول متعاقد خواهد رسید شش ماه پس از تسلیم سند قرارداد در مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی که در سند اشعاریه اشاره به آنها می شود. به موقع اجرا گذارده خواهد شد دولت تقاضا کننده به هر یک از دول متعاقد دیگر طریق و یا طرقی را که برای ابلاغ رجوعات از محکمه به محکمه دیگر راجع به مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی خود که در قسمت اول ماده به آن اشاره شده اتخاذ می نماید اعلام خواهد نمود اعلام فسخ این قرار از طرف یکی از دول متعاقد راجع به یک و یا چند از مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی خود به طریق و شرایطی که در قسمت اول این ماده تصریح گردیده صورت خواهد گرفت.

این فسخ دوازده ماه بعد از تاریخ تسلیم سند فسخ به آرشیو دولت فرانسه مؤثر خواهد بود. الحاق به قرارداد از طرف یک دولت متعاقد برای یک و یا چند مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی خود طبعاً و بدون اعلام مخصوص موجب الحاق کامل و توأم به مقاله نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ می شود مقاله نامه مزبور در آن مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی در همان تاریخ اجرای این قرارداد به موقع اجرا گذاشته می شود معذک فسخ قرارداد از طرف یک دولت متعاقدی برای یک و یا چند مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی حتماً موجب فسخ توأم مقاله نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ نخواهد بود مگر اینکه قید صریح در سند اعلام فسخ شده باشد از طرف دیگر اعلامیه هائی که دول امضاء کننده مقاله نامه (۱۸ مه ۱۹۰۴) راجع به شرکت مستملکاتشان به مقاله نامه مزبور نموده اند در اعتبار خود باقی خواهند بود، با وجود این از تاریخ اجرای این قرارداد به بعد الحاقها و یا فسخ های مربوط به مقاله نامه مزبور در مورد مستملکات و متصرفات و یا حوزه قضائی قنسولی دول متعاقد بر طبق این ماده صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۲:

این قرارداد که تاریخ چهارم مه ۱۹۱۰ را خواهد داشت ممکن است تا ۳۱ ژوئیه از طرف نمایندگان مختار دولی که در کنفرانس دوم مربوط به جلوگیری از خرید و فروش سفید پوستان نمایندگی داشته اند امضاء گردد.

در پاریس در چهارم مه ۱۹۱۰ در یک نسخه که سواد مصدق آن به هر یک از دول

امضاء کنندۀ تسلیم خواهد گردید نوشته شد.

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای قرارداد مورخ امروز نمایندگان مختار امضاء کنندگان ذیل مفید می دانند استتباطی را که از روح مواد ۱ و ۲ و ۳ این قرارداد نموده و بر طبق آن مطلوب است که دول متعاقد در حدود حاکمیت قضائی خودشان طرز اجرای مواد مندرجه و یا مواد متممه را فراهم سازند اعلام نمایند.

الف. مقررات ماده ۱ و ۲ حداقل مجازات محسوب است به این معنی که دول متعاقد کاملاً آزاد هستند که جرم های متشابه دیگر را از قبیل اجیر کردن اشخاص کبیر ولو اینکه ثقلب و یا اجباری در بین نباشد مجازات نمایند.

ب. برای جلوگیری از جرم های مذکوره در مواد ۱ و ۲ واضح است که کلمات (زن یا دختر صغیر و زن یا دختر کبیر) عبارتند از زنها یا دخترهای صغیر و کبیری که سن بیست سالشان تکمیل گردیده است معذک ممکن است به موجب قانونی این سن را برای حمایت زنها و دخترها بیشتر معین نمود مشروط به اینکه سن مزبور برای زنها و یا دخترهای هر ملتی یکی باشد.

ج. برای جلوگیری از جرم های مزبور قانون باید در تمام موارد جزای محرومیت از آزادی را صرف نظر از کلیه مجازات اصلی و فرعی مقرر بدارد و نیز قانون باید صرف نظر از سن زن موارد مشدده مختلفه را که پیش می آید مثل مواردی که در ماده ۲ پیش بینی شده و یا مانند عملی که در آن زنی حقیقتاً به فسق وادار گردیده است منظور نظر قرار دهد.

د. با وجود شدت این جرم از نگاه داشتن زن یا دختری برخلاف میل خود در یک خانه فسق در این قرارداد ذکر نشده زیرا این موضوع منحصرأ تابع قوانین داخلی است. این پروتکل اختتامیه جزء لایتنجزای قرارداد امروز محسوب و دارای همان قوه و همان اعتبار و همان مدت خواهد بود.

بخش ششم

قرارداد بین‌المللی الغاء خرید و فروش نسوان و کودکان

تاریخ قرارداد: ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۱

الحاق ایران: ۷ میزان ۱۳۰۰

آلبانی، آلمان، اطریش، بلژیک، امپراطوری بریتانیا، کانادا و استرالیا، افریقای جنوبی (نورول زلاند و هند)، شیلی، چین، کلمبیا، کستاریکا، کوبا، استونی، یونان، مجارستان، ایتالیا، ژاپن، لیتوانی، لتونی، نروژ، هلند، ایران، لهستان، (بادانزیک) پرتغال، رومانی، سیام، سوئد، سوئیس، چک اسلواکی.

نظر به اینکه مایلند صورت کاملتری به منع خرید و فروش نسوان و کودکان که در مقدمه مقاله‌نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ و قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ تحت عنوان (خرید و فروش زن‌های سفید پوست) ذکر شده اقدام نمایند و با استحضار از سفارش‌های مندرجه در سند اختتامیه کنفرانس بین‌المللی ژنو که بنا به دعوت شورای جامعه ملل از ۳۰ ژوئن الی ۵ ژوئیه ۱۹۲۱ تشکیل شده و با تصمیم به این که قراردادی منضم به مقاله‌نامه و قرارداد مذکور فوق منعقد نمایند.

نمایندگان خود را تعیین نمودند مشارالیه‌م پس از ارائه اعتبارنامه‌های خود که در کمال صحت و اعتبار بود در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند:

ماده اول:

دول متعاهد در صورتی که در مقاله‌نامه ۱۸ مه ۱۹۰۴ و قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ شرکت نداشته باشند تعهد می‌نمایند که در اسرع اوقات و به نحوی که در مقاله‌نامه و قرارداد

مذکور فوق مندرج است اسناد تصویب مقاوله نامه و قرارداد مزبور و یا اسناد الحاق خود را نسبت به آنها ارسال دارند.

ماده دوم:

دول متعاهد موافقت دارند اقدامات لازمه بنمایند که کسانی که معامله نسوان و یا کودکان (اناث و ذکور) می نمایند تجسس و مجازات شوند کیفیت جرم مزبور مطابق مدلول ماده اول قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ می باشد.

ماده سوم:

دول متعاهد موافقت دارند اقدامات لازمه بنمایند که شروع اجرای جرم های مذکوره در مورد ۱ و ۲ قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ و در حدود قانون اعمال مقدماتی آنها مجازات شوند.

ماده چهارم

دول متعاهد موافقت دارند در صورتی که قرارداد استرداد مجرمین بین آنها وجود نداشته باشد اقداماتی که در حیث قدرت آنها است برای استرداد اشخاصی که متهم به جرم های مندرجه در ماده ۱-۲ قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ می باشند و یا محکوم به جرم های مذکور هستند به عمل آورند.

ماده پنجم

در قسمت (B) پروتکل اختتامیه قرارداد ۱۹۱۰ به جای لفظ (بیست سال کامل) لفظ (بیست و یکسال کامل) گذاشته می شود.

ماده ششم:

دول متعاهد موافقت دارند در صورتی که تاکنون اقدامات قانونی و اداری برای اجازه و اجرای نظارت نسبت به آژانس ها و اداراتی که مخصوص تهیه کار برای اشخاص هستند ننموده باشند نظاماتی وضع نمایند که به وسیله آن حمایت نسوان و کودکان که در تجسس کار در مملکت دیگری هستند تأمین شود.

ماده هفتم:

دول متعاهد موافقت دارند در قسمت سرویس مهاجرت چه از داخله به خارجه و چه از خارجه به داخله اقدامات قانونی و اداری برای مبارزه با معامله نسوان و کودکان بنمایند و مخصوصاً موافقت دارند که نظامات لازمه برای حمایت نسوان و کودکانی که با

کشتی مهاجرین مسافرت می نمایند نه تنها برای موقع حرکت و ورود بلکه برای تمام مدت مسافرت تدوین کرده و مقرراتی برای اعلان در کارها و بنادر و اعلان برای تنبیه نسوان و کودکان نسبت به خطراتی که از خرید و فروش آنها ناشی می شود وضع و محل هایی که در آنها نسوان و کودکان می توانند سکنی کرده و کمک و مساعدت نسبت به آنها بشود معین نمایند.

ماده هشتم:

این قرارداد که متن فرانسه و متن انگلیسی آن دارای اعتبار متساوی است و تاریخ امروز را داشته و تا ۳۱ مارس ۱۹۲۲ برای امضای آن مجال خواهد بود.

ماده نهم:

این قرارداد موکول به تصویب مقامات صالحه دول است اسناد تصویب برای رئیس دارالانشاء جامعه ملل ارسال و مشارالیه وصول آنرا باعضاء دیگر جامعه ملل و دولی که قرارداد را امضاء کرده اند اطلاع خواهد داد اسناد تصویب در آرشیو دارالانشاء جامعه ملل خواهد ماند. بر طبق مقررات ماده ۱۸ اساسنامه جامعه ملل رئیس دارالانشاء این قرارداد را به محض اینکه اولین سند تصویب تبلیغ شود ثبت خواهد کرد.

ماده دهم:

دول عضو جامعه ملل که این قرارداد را قبل از اول آوریل ۱۹۲۲ امضا نکرده باشند می توانند به آن ملحق شوند همین طور است نسبت به دولی که عضو جامعه ملل نیستند و شورای جامعه ملل می توانند تصمیم گیرند که برای آنها رسماً این قرارداد را بفرستند الحاق به رئیس دارالانشاء جامعه ملل اعلام می شود و مشارالیه مراتب را به تمام دول ذیعلاقه اطلاع داده و تاریخ اعلام را قید می نمایند.

ماده یازدهم:

این قرارداد نسبت به هر مملکتی از تاریخ تسلیم سند تصویب یا الحاق آن به موقع اجرا گذاشته می شود.

ماده دوازدهم:

این قرارداد را هر یک از دول عضو جامعه ملل یا هر دولتی که شریک در این قرارداد است می تواند فسخ کند به شرط اینکه دوازده ماه قبل اطلاع بدهد.

اعلام فسخ به وسیله اطلاع کتبی به رئیس دارالانشاء جامعه ملل به عمل می آید. مشارالیه فوراً نسخی از اعلام مزبور را برای تمام دول متعاقد ارسال و تاریخ وصول آنرا اطلاع خواهد داد نسخ مزبور یکسال بعد از تاریخ اعلام آن به رئیس دارالانشاء جامعه ملل مؤثر خواهد بود و فقط برای دولتی که آنرا اعلام نموده معتبر است.

ماده سیزدهم:

رئیس دارالانشاء جامعه ملل صورتی از کلیه دولی که این قرارداد را امضاء یا تصویب و یا فسخ کرده و یا به آن ملحق شده اند ترتیب خواهد داد صورت مزبور را ممکن است در هر موقع دول عضو جامعه ملل ملاحظه نمایند و بنا به تعلیمات شورای جامعه ملل حتی المقدور طبع آن تجدید خواهد شد.

ماده چهاردهم:

هر دولت عضو جامعه ملل یا دولت امضاء کننده می تواند اعلام بدارد که امضای آن برای تمام یا فلان مستعمره و متصرفه ماوراء بحار یا اراضی تحت الحمايه و یا تحت قیمومت و یا اراضی تحت حاکمیت و یا اقتدار آن ایجاد تعهد نمی نماید و می تواند بعداً جداگانه به نام هر یک از مستعمرات یا متصرفات ماوراء بحار یا اراضی تحت قیمومت و یا تحت الحمايه و اراضی که از اعلام دولت مشارالیه خارج بوده است به این قرارداد ملحق شود.

اعلام فسخ نیز ممکن است جداگانه نسبت به هر یک از مستملکات یا متصرفات ماوراء بحار یا اراضی تحت الحمايه یا اراضی که تحت حاکمیت و یا اقتدار دولتی هستند به عمل آید مقررات ماده ۱۲ شامل این فسخ خواهد بود.

در ژنو به تاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۱ به یک نسخه تحریر شد که در آرشیو جامعه ملل خواهد ماند. نمایندگان افریقای جنوبی، آلبانی، آلمان، استرالیا (نماینده استرالیا اعلام داشت که امضای او شامل جزیره پاپوا و نرفولک و اراضی تحت قیمومه نوول گینه نیست)، اطریش، بلژیک، برزیل، امپراطوری بریتانیا (نماینده امپراطوری بریتانیا اظهار داشت که امضای او شامل جزیره ترنو و مستملکات و ممالک تحت الحمايه انگلیس و جزیره نورو و اراضی تحت قیمومت بریتانیا نیست)، کانادا، شیلی، چین، کلمبیا (به شرط تصویب کنگره کلمبیا) کستاریکا، کوبا، استونی، یونان، مجارستان، هندوستان (نماینده

هند اظهار نمود که دولت او این حق را محفوظ می‌دارد که سن ۱۶ یا هر سن بیشتری را که در آتیه معین شود جانشین حد سنی که در قسمت پروتکل اختتامیه قرارداد ۴ مه ۱۹۱۰ و در ماده ۵ این قرارداد مذکور شده است قرار دهد)، ایتالیا (تا اعلام دیگری از طرف دولت ایتالیا نشده امضای نماینده ایتالیا ایجاد تعهدی برای مستملکات ایتالیا نمی‌نماید)، لتونی، لیتوانی، ژاپن (نماینده ژاپن به نام دولت خود این حق را محفوظ داشت که تصدیق ماده ۵ این قرارداد را موقوف به بعد نماید و اظهار نمود که امضای او تعهدی برای کره و فرمز و ارضی کوانتونگ ایجاد نمی‌نماید)، نروژ هلند، ایران (از طرف دولت شاهنشاهی پرنس ارفع‌الدوله امضاء کرده است)، لهستان و دانزیگ، پرتغال، رومانی، سیام (با قیود راجع به حد سنی که در قسمت پروتکل اختتامیه قرارداد ۱۹۱۰ و ماده ۵ این قرارداد ذکر شده تا اندازه که موضوع مربوط به اتباع سیام می‌شود)، سوئد (به شرط تصویب و تصدیق ریکسداک)، سوئیس (به شرط تصویب کنسی فدرال)، چک اسلواکی، نوول زلاند (نماینده نوول زلاند اعلام نمود که امضای او شامل ساموای غربی نیست).

بخش هفتم

قرارداد بین‌المللی راجع به جلوگیری از معاملهٔ نسوان کبیره

تاریخ قرارداد: ۱۱ اکتبر ۱۹۳۳

تصویب ایران: ۲۰ دی ۱۳۱۳

دول متعاقد نظر به اینکه مایلند جلوگیری از معاملهٔ نسوان و کودکان را به طور کامل‌تر تأمین نمایند و با استحضار از کیفیات مذکوره در راپرت کمیتهٔ معاملهٔ نسوان و اطفال به شورای جامعه ملل راجع به کارهای دوازدهمین جلسه خود.

و با تصمیم به اینکه مقاله‌نامه مورخه ۱۸ مه ۱۹۰۴ و قراردادهای ۴ مه ۱۹۱۰ و ۳۰ سپتامبر ۱۹۲۱ راجع به جلوگیری از معاملهٔ نسوان و کودکان را به وسیلهٔ قرارداد جدیدی تکمیل نمایند اختیار داران خود را برای این مقصود تعیین نمودند.

مشارالیهم بعد از مبادلهٔ اختیارنامه‌های خود که در کمال صحت و اعتبار بود، در مقررات ذیل موافقت حاصل نمودند:

ماده ۱:

هر کس برای شهوت‌رانی دیگری زن و یا دختر کبیری را ولو با رضایت خودش برای فسق در مملکت دیگری اجیر و جلب و یا از راه عفت منحرف سازد ولو عملیات مختلفه که مبانی جرم محسوب می‌شود در ممالک دیگر صورت گرفته باشد باید مجازات شود شروع به ارتکاب جرم نیز قابل مجازات می‌باشد و همین‌طور عملیات مقدماتی ارتکاب جرم نیز در حدود قوانین قابل مجازات است.

در این ماده مقصود از لفظ (مملکت) مستملکات و ممالک تحت‌الحمايه دول متعاهد ذی‌علاقه و همچنین اراضی تحت قیومیت آنها نیز می‌باشد.

ماده ۲:

دول متعاهد که قوانین‌شان فعلاً برای جلوگیری از جرم‌های مندرجه در ماده فوق کافی نمی‌باشد متعهد می‌شوند تدابیر لازمه اتخاذ نمایند تا جرم‌های مذکوره نسبت به درجه اهمیت که دارند مجازات گردد.

ماده ۳:

دول متعاهد متعهد می‌شوند که راجع به هر شخص اهم از ذکور یا اناث که مرتکب یکی از جرم‌های مذکوره در این قرارداد و یا قراردادهای مورخ ۱۹۱۰ و ۱۹۲۱ راجع به جلوگیری از معامله نسوان و کودکان گردیده و یا شروع به ارتکاب آن نموده هرگاه مبانی جرم در ممالک مختلفه انجام گرفته و یا می‌بایستی انجام گرفته باشد اطلاعات مذکوره ذیل را (و یا اطلاعات متشابهی را که به موجب قوانین و نظامات مملکتی می‌توان داد) به یکدیگر ابلاغ نمایند.

الف. احکام محکومیت یا اطلاعات مفیده دیگری که ممکن است راجع به مجرم تحصیل گردد مثلاً دایره بر هویت و مشخصات و علائم انگشت و عکس و دوسیه او در نظیمه و طرز ارتکاب او به جرم و غیره.

ب. تعیین اقداماتی که برای اخراج و یا تبعید مجرم به عمل آمده است.

این اسناد و اطلاعات مستقیماً و بلا تأخیر به مقامات ممالک ذی‌نفع در هر مورد مخصوص از طرف مقاماتی که بر طبق ماده اول مقاوله‌نامه منعقد در پاریس مورخ ۱۸ مه ۱۹۰۴ تعیین گردیده است ارسال خواهد شد ارسال اسناد و اطلاعات مزبوره حتی الامکان در کلیه موارد تعیین جرم و محکومیت و اخراج و تبعید صورت خواهد گرفت.

ماده ۴:

هرگاه بین دول متعاهد اختلافی راجع به تفسیر و یا اجرای این قرارداد و یا قراردادهای ۱۹۱۰ و ۱۹۲۱ به ظهور رسیده و به طور رضایت بخشی از مجرای سیاسی تسویه نگردد اختلاف مزبور بر طبق مقرراتی که بین ممالک متعاهد راجع به تسویه اختلافات بین‌المللی مجری است حل خواهد گردید.

هرگاه چنین مقرراتی بین طرفین اختلاف وجود نداشته باشد به وسائل قضائی یا حکمیت به اختلاف رسیدگی خواهد شد. چنانچه راجع به انتخاب محکمه دیگری موافقت حاصل نشود بنا به تقاضای یکی از طرفین اختلاف قضیه به دیوان دآوری بین‌المللی لاهه رجوع می‌شود. در صورتی که کلیه دول مزبوره در پروتکل مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۲۰ راجع به اساسنامه دیوان دائمی دآوری بین‌المللی لاهه شرکت داشته باشند و هرگاه کلیه دول متعاقد در پروتکل مذکور شرکت نداشته باشند اختلاف به محکمه حکمیتی که به موجب قرارداد لاهه مورخ ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷ دائر به تسویه مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی تشکیل می‌شود ارجاع خواهد گردید.

ماده ۵:

این قرارداد که متن فرانسه و انگلیسی آن هر دو معتبر خواهد بود تاریخ امروز را داشته تا اول آوریل ۱۹۳۴ برای امضای هر عضو جامعه ملل و یا هر دولت غیر عضو که در کنفرانسی که این قرارداد را تنظیم نموده نمایندگی داشته و یا شورای جامعه ملل سواد این قرارداد را برای این مقصود برای آن فرستاده است باز خواهد بود.

ماده ۶:

نسخ مصدق این قرارداد پس از تصویب آن برای رئیس دارالانشای جامعه ملل ارسال گردیده و به وسیله مشارالیه تسلیم اسناد مصدق به کلیه اعضای جامعه ملل و هم‌چنین به دول غیر عضو مذکوره در ماده فوق اطلاع داده خواهد شد.

ماده ۷:

از تاریخ اول آوریل ۱۹۳۴ هر عضو جامعه ملل و هر دولت غیر عضو مذکوره در ماده ۵ می‌تواند به این قرارداد ملحق بشود - اسناد الحاق برای رئیس دارالانشای جامعه ملل ارسال گردیده و به وسیله مشارالیه تسلیم اسناد مزبوره به کلیه اعضای جامعه ملل و هم‌چنین دول غیر عضو مذکوره در ماده ۵ اطلاع داده خواهد شد.

ماده ۸:

این قرارداد شصت روز بعد از آنکه دو سند تصویب و یا الحاق از طرف رئیس دارالانشای جامعه ملل دریافت گردید به موقع اجرا گذارده خواهد شد. قرارداد مزبور از روز اجرای آن از طرف رئیس دارالانشای جامعه ملل به ثبت خواهد رسید به استناد

تصویب و یا الحاق که بعداً به عمل آید بعد از انقضاء مدت شصت روز از تاریخ وصول و اعلام آنها به رئیس دارالانشاء جامعه ملل ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۹:

این قرارداد را می توان به موجب یادداشتی که برای رئیس دارالانشای جامعه ملل ارسال می شود فسخ نمود.

فسخ مزبور یکسال بعد از وصول اعلام آن فقط نسبت به دولت متعاهدی که اعلام فسخ به عمل می آورد ترتیب اثر خواهد داشت.

ماده ۱۰:

هر دولت متعاهدی می تواند در موقع امضاء و تصویب و یا الحاق اشعار دارد که با قبول این قرارداد هیچ گونه الزامی برای کلیه یا قسمتی از مستملکات و تحت الحمايه ها و اراضی ماوراء بحار و اراضی تحت قیمومت خود بر عهده نمی گیرد.

هر مملکت متعاهدی می تواند بعداً به رئیس دارالانشاء جامعه ملل اشعار دارد که این قرارداد به مجموع یا قسمتی از اراضی آن که به موجب مفاد قسمت فوق اعلام عدم مشارکت نسبت به آنها شده است شامل می شود به اعلامیه مزبور شصت روز بعد از وصول آن ترتیب اثر داده می شود.

هر دولت متعاهدی می تواند در هر موقع کلیه یا قسمتی از اعلامیه مذکوره در قسمت ۲ این ماده را فسخ نماید در این صورت اعلامیه فسخ مزبور یکسال بعد از وصول آن به رئیس دارالانشاء جامعه ملل ترتیب اثر خواهد داشت رئیس دارالانشاء جامعه ملل موارد فسخی را که در ماده ۱۰ پیش بینی شده است همچنین اعلامیه هایی را که به موجب این قرارداد دریافت می شود به اطلاع کلیه اعضا جامعه ملل و دول غیر عضو مذکوره در ماده ۵ خواهد رسانید.

با وجود اعلامی که به موجب قسمت اول این ماده به عمل می آید قسمت سوم ماده یک قابل اجرا خواهد بود بناء علیهذا اختیارداران مذکوره فوق این قرارداد را امضاء نمودند.

در ژنو به تاریخ ۱۱ اکتبر ۱۹۳۳ در یک نسخه که در آرشیو دارالانشاء جامعه ملل ضبط گردیده و سواد مصدق آن به کلیه اعضای جامعه ملل به دول غیر عضو مذکوره در ماده ۵ فرستاده خواهد شد تحریر یافت.

آلبانی، آلمان، اتریش، بلژیک (به قید ماده ۱۰)، انگلیس و ایرلاند شمالی همچنین کلیه قسمت‌های امپراطوری انگلیس که جداگانه عضو جامعه ملل نیستند، استرالیا، اتحاد افریقای جنوبی، چین، شهر آزاد دانزیک، اسپانیا، فرانسه، یونان، پاناما، هلند، لهستان، پرتغال، سوئد (به قید تصویب اعلیحضرت پادشاه سوئد و تصدیق مجلس مبعوثان)، چکواسلواکی.

بخش هشتم

قرارداد تکمیلی منع بردگی و برده‌فروشی و عملیات و ترتیباتی که مشابه بردگی است.

مقدمه

نظر به اینکه آزادی حق ذاتی هر فرد بشر است. و با توجه به اینکه مردمان کشورهای ملل متحد در منشور سازمان ایمان خود را نسبت به مقام و قدر فرد بشر تأکید نموده‌اند. و با توجه به اینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر که از طرف مجمع عمومی ملل متحد به عنوان کمال مطلوب مشترک تمامی اقوام و ملل اعلام شده مقرر می‌دارد که هیچ کس در شرایط بردگی یا به حال انقیاد نگاه داشته نخواهد شد و بردگی و برده‌فروشی به تمامی انحاء و اشکال آن نهی خواهد شد.

و با قبول اینکه از زمان انعقاد قرارداد بردگی در ژنو در ۲۵ سپتامبر ۱۹۲۶ (که هدفش منع بردگی و برده‌فروشی بود) پیشرفت‌های جدیدی در راه نیل به این مقصود حاصل شده است و با اشاره به قرارداد کار اجباری مورخ ۱۹۳۰ اقدامات بعدی که سازمان بین‌المللی کار نسبت به بیگاری یا کار اجباری به عمل آورده است.

و یا اذعان به اینکه مع الوصف بردگی و برده‌فروشی و رسوم و ترتیبات نظیر بردگی هنوز در کیله نقاط جهان از میان نرفته است.

و بالاخره با تصمیم بر اینکه قرارداد مورخ ۱۹۲۶ (همواره به قوت خود باقی است)

اکنون باید با انعقاد قرارداد تکمیلی دیگری به منظور تشدید اقدامات ملی و بین‌المللی در راه الغاء بردگی و برده‌فروشی رسوم و ترتیبات نظیر آن تکمیل شود. دول عضو قرارداد فعلی در موارد زیر توافق حاصل می‌نمایند:

بخش اول: رسوم و ترتیبات نظیر بردگی

ماده اول:

هر یک از دولی که عضو قرارداد می‌باشند کلیه اقدامات لازم قانونی و سایر اقدامات عملی را تدریجاً جهت ممکن ساختن الغاء کامل یا متروک گذاردن ترتیبات مرسوم ذیل در اسراع اوقات در هر نقطه که موجود باشد و اعم از اینکه تعریف قضائی بردگی مندرج در ماده ۱ قرارداد بردگی منعقد در ژنو در ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۶ شامل آنها باشد یا نباشد به عمل خواهد آورد:

الف. اجبار به خدمت در مقابل دین: یعنی حال یا وضعی که از تعهد مدیون نسبت به خدمات شخصی خود یا شخص دیگری که در فرمان او است برای تضمین قرض ناشی می‌شود در صورتی که ارزش آن خدمات به نحوی که صحیحاً تقویم شود به مصرف استهلاک قرض نرسد یا طول مدت و نحوه آن خدمات محدود و مشخص نباشد.

ب. اصول (بندگی رعایا): یعنی وضع یا حال رعیت که به موجب قانون یا عرف یا قرارداد مکلف باشد در زمین متعلق به فرد دیگری زندگی و کار کند و برای فرد اخیر خدمات معینی را با دریافت اجرت یا رایگان انجام دهد و به هر حال حق تغییر وضع حال خود را نداشته باشد.

ج. هر ترتیب یا رسومی که به موجب آن:

۱. ابوین یا قیم یا کسان و یا شخص یا عده‌ای اشخاص دیگری زنی را بدون این که وی حق استنکاف داشته باشد به شخص دیگری وعده دهند یا به زوجیت او در آورند و در ازاء این امر مبلغی وجه نقد یا جنس دریافت نمایند.

۲. شوهر یا اقوام شوهر یا طایفه شوهر حق داشته باشند در مقابل اخذ وجه یا به طریق دیگر زن را به دیگری واگذار کنند - یا

۳. زنی پس از مرگ شوهر به شخص دیگری به ارث برسد.

د. هرگونه رسوم یا ترتیباتی که به موجب آن کودک یا فرد غیربالغ (کمتر از هیجده سال) توسط یکی از ابویین خود یا هر دوی ایشان یا توسط قیم در ازای اخذ وجه یا بدون اخذ وجه به منظور تمتع از کودک یا فرد غیر بالغ یا استفاده از کار او به شخص دیگری تسلیم شود.

ماده دوم:

به منظور تسریع در خاتمه دادن به رسوم و ترتیبات مذکور در بند (ج) از ماده اول این قرارداد دولی که اطراف این قرارداداند متعهد می شوند که هرکجا مناسب باشد حداقل متناسبی برای سنین ازدواج معلوم کنند و ترتیبی بدهند که طرفین ازدواج به آسانی بتوانند در برابر مقاوم دولتی یا مقام روحانی صالح رضایت خود را بیان نمایند و مراسم ثبت ازدواج را تشویق نمایند.

بخش دوم: برده فروشی

ماده سوم:

۱. عمل نقل و انتقال برده از یک کشور به کشور دیگر یا اقدام به این امر یا استفاده هر قبیل وسیله نقلیه یا معاونت در این موارد در قوانین کشورهای که اصحاب این قرارداد می باشند مجرم شناخته شده و مرتکبین به این جرم به مجازات های شدید خواهند رسید.

۲. الف. دولی که اطراف این قرارداداند کلیه اقدامات مؤثر را جهت ممانعت کشتی ها و طیاراتی که به نصب پرچم آن دول مجازند از حمل بردگان به عمل خواهند آورد و کسانی را که مرتکب چنین اعمال شوند یا از پرچم های ملی به این منظور استفاده کنند مجازات خواهند نمود.

ب. دولی که اطراف این قرارداداند کلیه اقدامات مؤثر را به عمل خواهند آورد تا بندرها و فرودگاه ها و سواحل ایشان جهت حمل و نقل بردگان مورد استفاده قرار نگیرد.

۳. دولی که اطراف این قرارداداند به منظور اینکه اقداماتی را که در مبارزه با برده فروشی به عمل می آورند عملاً هم آهنگ سازند اطلاعات لازم را با یکدیگر مبادله خواهند کرد و از هر مورد برده فروشی و هر اقدامی که جهت ارتکاب این جرم صورت گیرد و

از آن آگاه شوند یکدیگر را با خبر خواهند ساخت.

ماده چهارم:

کلیه بردگانی که به یکی از کشتی‌های متعلق به دول اطراف این قرارداد پناهنده شوند به خودی خود آزاد خواهند شد.

بخش سوم: بردگی و ترتیبات و رسوم نظیر بردگی

ماده پنجم:

در کشوری که بردگی یا ترتیبات مرسوم مذکور در ماده اول این قرارداد هنوز در آن به کلی ممنوع یا متروک نشده است عمل مثله کردن یا داغ زدن یا علامت گذاردن بر شخصی که تحت انقیاد است به منظور مشخص ساختن و به قصد عقوبت او یا به هر دلیل دیگر یا معاونت در این اعمال طبق قوانین دولی که اصحاب این قرارداد جرم کیفری محسوب خواهد شد مرتکبین مسلم آن مجازات خواهند گردید.

ماده ششم:

۱. عمل برده ساختن دیگری یا اغواء دیگری به اینکه خود یا فرد تحت تکفل خود را به بردگی بدهد یا اقدام به این اعمال یا معاون در ارتکاب آن با عضویت دسته‌ای که به قصد ارتکاب اعمال مزبور تشکیل شده باشد طبق قوانین دولی که اطراف این قرارداد جرم کیفری محسوب خواهد شد و مرتکبین مسلم آن مجازات خواهند گردید.

۲. با توجه به مقررات بند مقدماتی ماده اول این قرارداد مقررات بند اول این ماده ضمناً شامل عمل اغواء دیگری به اینکه خود یا فرد تحت تکفل خود را تحت انقیاد در آورد در صورتی که این وضع ناشی از ترتیبات یا رسوم مذکور در ماده اول باشد و همچنین اقدام به این اعمال و معاونت در ارتکاب آنها عضویت دسته‌ای که به قصد ارتاب آنها تشکیل شده باشد خواهد بود.

بخش چهارم: تعریفات

ماده هفتم:

در موارد قرارداد فعلی:

- الف. «بردگی» به نحوی که در قرارداد بردگی مورخ ۱۹۲۶ تعریف شده است به معنی حال یا وضع کسی که اختیارات ناشیه از حق مالکیت کلاً یا جزئاً نسبت به او اعمال می‌شود و «برده» کسی است که در چنین حال یا وضعی باشد.
- ب. منظور از شخص تحت انقیاد کسی است در حال یا وضع ناشی از هر یک از ترتیبات و رسوم مذکور در ماده اول این قرارداد.
- ج. برده فروشی به معنی و شامل کلیه اعمالی است که به منظور اسارت و تملک یا واگذاری شخص به قصد تنزل دادن او به درجه بردگی یا غلامی صورت می‌گیرد و همچنین به معنی و شامل کلیه اعمالی است که به عنوان تملک بر روی برده به منظور فروش یا مبادله انجام می‌گیرد و ضمناً کلیه اعمال مربوط به انتقال حق تملک از طریق فروش یا مبادله نسبت به شخصی که به قصد فروش یا مبادله تحت تملک قرار گرفته و همچنین به طور کلی هرگونه تجارت یا حمل و نقل برده اعم از اینکه بر هر نوع وسیله نقلیه انجام شود.

بخش پنجم: همکاری و ارتباطات و تبادل اطلاعات بین اطراف این قرارداد

ماده هشتم:

۱. دولی که اطراف این قراردادند تعهد می‌کنند که جهت اجرای مقررات فوق‌الذکر از مساعدت به یکدیگر دریغ نورزند و با سازمان ملل متحد نیز در این زمینه همکاری نمایند.
۲. اطراف قرارداد تعهد می‌کنند رونوشتی از کلیه قوانین و مقررات اقدامات اداری که جهت اجراء مقررات این قرارداد اتخاذ نموده یا به مرحله اجرا گذارده‌اند به دبیرکل سازمان ملل متحد تسلیم کنند.
۳. دبیرکل اطلاعاتی را که طبق بند ۲ این ماده دریافت داشته است به سایر اطراف قرارداد و شورای اقتصادی و اجتماعی به عنوان مدرک تسلیم خواهد نمود تا شورا در کلیه مباحثاتی که به منظور توصیه‌های جدید جهت لغو بردگی و برده فروشی و ترتیبات و رسوم مذکور در این قرارداد می‌خواهد به عمل بیاورد از آنها استفاده

نماید.

بخش ششم: مقررات نهایی

ماده نهم:

نسبت به این قرارداد هیچگونه قید و شرطی پذیرفته نیست.

ماده دهم:

هرگونه اختلافی که درباره تفسیر یا اجرای این قرارداد بین دول اطراف آن بروز نماید و از طریق مذاکره برطرف نشود بنا به تقاضای هر یک از اطراف دعوی به دیوان دادگستری بین‌المللی ارجاع خواهد شد مگر آنکه اطراف دعوی در خصوص راه‌حل دیگری توافق نمایند.

ماده یازدهم:

۱. این قرارداد تا تاریخ اول ژوئیه ۱۹۵۷ برای امضاء کلیه دول عضو سازمان ملل متحد یا عضو مؤسسات اختصاصی تابعه آن مفتوح خواهد بود.

این قرارداد باید توسط دول امضاء کننده به تصویب برسد و اسناد تصویبی به دبیرکل سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد و مشارالیه مراتب را به اطلاع دولی که قرارداد را امضاء می‌کنند یا به آن ملحق می‌گردند خواهد رساند.

۲. پس از تاریخ اول ژوئیه ۱۹۵۷ این قرارداد برای الحاق کلیه دول عضو سازمان ملل متحد یا مؤسسات اختصاصی تابعه یا سایر دولت‌هایی که دعوتنامه الحاق از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای آنها ارسال شده است مفتوح خواهد بود الحاق به قرارداد با تسلیم سند رسمی آن به دبیرکل سازمان ملل متحد انجام خواهد شد و دبیرکل مراتب را به دول امضاء کننده قرارداد و دولی که به آن ملحق شده‌اند اطلاع خواهد داد.

ماده دوازدهم:

۱. این قرارداد نسبت به کلیه سرزمین‌های غیر خودمختار و تحت قیمومت و مستعمره و غیر مستقل که یکی از دول اطراف قرارداد عهده‌دار روابط خارجی آنهاست به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

دولت ذی‌علاقه با رعایت مقررات بند ۲ این ماده هنگام امضاء یا تصویب یا الحاق به قرارداد سرزمین‌های غیرمستقل یا سرزمین‌هایی را که قرارداد در اثر امضاء یا الحاق

یا تصویب مزبور در مورد آنها اجراء خواهد شد اعلام خواهد نمود.

۲. در هر مورد که رضایت قبلی سرزمین غیرمستقل به موجب قوانین اساسی یا عرف دولت ذی‌علاقه یا سرزمین غیر مستقل لازم باشد دولت ذی‌علاقه سعی خواهد کرد در ظرف دوازده ماه از تاریخی که قرارداد را امضاء نموده رضایت سرزمین غیر مستقل را تحصیل نماید و هر موقع رضایت مزبور جلب شد دولت مستقل مسئول مراتب را به دبیرکل اعلام خواهد نمود.

این قرارداد نسبت به سرزمین یا سرزمین‌هایی که در اعلامیه مزبور نامبرده شده از تاریخ وصول آن توسط دبیرکل به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

۳. پس از انقضای مدت دوازده ماه مذکور در بند ۲ این ماده دولتی که اطراف این قراردادند نتایج مذاکرات خود را با سرزمین‌های غیر مستقل که خود عهده‌دار روابط خارجی آنها هستند و احتمالاً رضایت آنها در خصوص اجرای این قرارداد جلب نشده به اطلاع دبیرکل خواهد رساند.

ماده سیزدهم:

۱. این قرارداد از تاریخی که دو دولت بدان پیوندند لازم‌الاجرا خواهد بود.

۲. این قرارداد از آن پس نسبت به هر یک از دول و سرزمین‌ها از تاریخ تسلیم سند تصویبی یا الحاق آن دولت با اطلاعیه مبنی بر اجرای قرارداد در آن سرزمین قابل اجرا خواهد بود.

ماده چهاردهم:

۱. اجراء این قرارداد به ادوار متوالی سه ساله تقسیم خواهد شد و دوره اول از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قرارداد طبق بند ۱ ماده سیزدهم شروع خواهد شد.

۲. هر یک از دول اطراف قرارداد می‌تواند شش ماه قبل از انقضای هر یک از دوره‌های سه ساله با اعلام قصد خود به دبیرکل قرارداد حاضر را فسخ نماید. دبیرکل ابلاغیه مزبور و تاریخ وصول آن را به اطلاع سایر اطراف قرارداد خواهد رساند.

۳. اعلام فسخ قرارداد پس از انقضای دوره سه ساله مزبور واجد اثر خواهد شد.

۴. در مواردی که بر طبق مقررات ماده ۱۲ این قرارداد نسبت به سرزمین غیراصلی و تحت اداره یکی از اعضاء به مورد اجراء گذارده شود عضو مزبور می‌تواند در هر

تاریخی بعد از آن با رضایت سرزمین ذی‌علاقه اخطاری دایر بر این قرارداد به طور مجزا در مورد آن سرزمین به دبیرکل تسلیم نماید.
در این صورت اعلام فسخ قرارداد یک سال پس از وصول اخطار از طرف دبیرکل قابل اجرا خواهد بود و دبیرکل وصول اخطار و تاریخ آن را به اطلاع سایر اطراف قرارداد خواهد رساند.

ماده پانزدهم:

این قرارداد که متون انگلیسی و اسپانیایی و چینی و روسی و فرانسوی آن متساویاً معتبرانند در بایگانی دبیرخانه سازمان ملل متحد ضبط خواهد شد.
دبیرکل یک نسخه مصدق از آن را جهت ارسال به دول اطراف این قرارداد و همچنین دول عضو سازمان ملل متحد و مؤسسات اختصاصی تابعه آن تهیه خواهد کرد.
بنا به مراتب فوق امضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از دول متبوعه خود قرارداد را در تاریخی که مقابل امضاء ایشان مندرج است امضاء نموده‌اند.
در دفتر اروپایی سازمان ملل متحد در ژنور روز هفتم سپتامبر ۱۹۵۶ تهیه شد.

بخش نهم

مقاوله نامه شماره ۲۹ در خصوص کار اجباری

مقدمه

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که بنا به دعوت هیئت مدیره دفتر بین المللی کار، چهاردهمین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ دهم ژوئن ۱۹۳۰ در شهر ژنو منعقد ساخت و پس از اتخاذ تصمیم درباره پیشنهادات واصله در خصوص کار مذکور در بند ۱ دستور جلسه تصویب کرد که پیشنهادات مزبور به صورت یک مقاوله نامه بین المللی تدوین شود و در تاریخ ۲۸ ژوئن ۱۹۳۰ مقاوله نامه حاضر را تحت عنوان مقاوله نامه مربوط به کار اجباری تصویب نمود.

ماده ۱:

۱. هر یک از کشورهای عضو که به این مقاوله نامه ملحق می گردند متعهد می شود در اسرع وقت کار اجباری را تحت هر عنوان در قلمرو سرزمین خود ملغی نماید.
۲. به منظور انجام تسهیلات در انجام این امر ممکن است طی مدت های استثنائی و برای مقاصد عام المنفعه و آن هم به طور موقت و با رعایت شرایط و تضمیناتی که بعداً ذکر می شود به کار اجباری متوسل گردد.
۳. پس از انقضای مدت ۵ سال از تاریخ شروع اجرای این مقاوله نامه و در موقع ارسال گزارش مذکور در ماده ۳۱ امکان الغای فوری کار اجباری را به هر نحو و ترتیب که باشد توصیه کرده تصمیم مقتضی در خصوص قید یا عدم قید این موضوع را دستور جلسه کنفرانس تصمیم اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۲:

در مورد اجرای مفاد مقاله‌نامه حاضر اصطلاح کار قهری یا اجباری به کار یا خدماتی اطلاق می‌شود که با تهدید به مجازات و بی‌آنکه شخص ذینفع به میل و رضای خاطر برای انجام آن داوطلب باشد به وی تحمیل گردد معهداً از لحاظ این مقاله‌نامه اصطلاح مزبور در موارد امور زیر قابل اطلاق نخواهد بود:

الف. هر کار یا خدمتی که طبق قانون نظام وظیفه عمومی به شخصی محول گردد صرفاً جنبه نظامی داشته باشد.

ب. هر کار و خدمتی که جزء تعهدات مدنی و عادی اهالی کشور خود مختار و مستقلی محسوب گردد.

پ. هر کار و خدمتی که در نتیجه محکومیت در دادگاه‌های صالح به محکومین تحمیل شود به شرط اینکه زیر نظر و تحت مراقبت مقامات عمومی کشور انجام گیرد و به اشخاص ثالث و شرکت‌ها و شخصیت‌های حقوقی یا بنگاه‌های خصوصی واگذار نشده باشد.

ت. هر کار یا خدمتی که به حکم اجبار (فورس ماژور) تحمیل گردد مثلاً هنگام جنگ یا مواقع بروز و احتمال بروز آفات و پیش آمدهای ناگوار از قبیل آتش‌سوزی و سیل و قحط و غلا و زلزله و شیوع امراض مسری بین مردم یا حیوانات و هجوم حیوانات و حشرات موذی و انگل‌های نباتی مضر و به طور کلی هرگاه شرایط عادی زندگانی عمومی یا زندگی یا قسمتی از سکنه یک کشور منقلب شده و در معرض خطر قرار گرفته باشد.

ث. کارهای جزئی و عمومی روستائی که به نفع مستقیم یک جمعیت و از طرف خود اعضاء و افراد آن جمعیت بایستی انجام پذیرد و بتوان این قبیل عملیات را جزء وظایف عادی آن جمعیت دانست مشروط به اینکه خود افراد آن جمعیت و لاقلاً نمایندگان مستقیم ایشان حق داشته باشند درباره لزوم خدمات مزبور تصمیم لازم اتخاذ نمایند.

ماده ۳:

از لحاظ این مقاله‌نامه اصطلاح (مقامات صلاحیتدار) به مقامات دولتی مرکزی یا به مقامات عالی‌مرکزی کشوری کشور ذینفع اطلاق می‌گردد.